

Imaginea Transilvaniei pe baza toponimiei din *Lexiconul de la Buda (1825)*¹

Maria ALDEA

0. Integrarea principatului Transilvaniei în Imperiul Habsburgic la sfârșitul secolului al XVII-lea a antrenat în plan european o redimensionare a continentului prin modificarea granițelor, iar în plan local o schimbare a peisajului cultural, marcată de încercările erudiților transilvăneni de a se alia culturii occidentale².

Această integrare va declanșa în secolul al XVIII-lea, pe fondul ideologiei iluministe, numeroase lupte cu importante consecințe în plan politic și cultural. Difuzarea ideilor Luminilor europene în spațiul transilvănean, un spațiu cu o mare diversitate culturală – etnică, lingvistică și religioasă –, va stimula erudiții transilvăneni în lupta lor pentru renașterea națională, pentru stabilirea frontierelor etnice și, mai ales, pentru crearea unei societăți moderne³.

Altfel spus, dialogul cu „marea” Europă va contribui la accentuarea conștiinței etnice, la evidențierea propriei identități naționale, concretizată prin lucrările istoriografice, și va obliga, în același timp, la crearea unui instrumentar comunicativ, realizat de către mișcarea gramaticală și lexicografică.

Pe acest fundal, apariția *Lexiconului de la Buda (1825)* marchează încununarea unei perioade favorabile pentru spațiul transilvănean în ceea ce privește producția de dicționare⁴.

0.1. Bazându-ne pe inventarul și analiza succintă a toponimelor din *Lexiconul de la Buda (1825)*, prezentarea noastră are ca finalitate configurarea spațiului istoric transilvănean.

În consecință, inventarierea toponimiei ne-a permis identificarea a două perspective ce reușesc să descrie Transilvania, pe de o parte, din interior (este vorba de zone, orașe și hidronime transilvănene) și, pe de altă parte, din exterior (regiuni și hidronime românești altele decât cele transilvănene; țări, orașe și hidronime străine).

¹ *Lexicon românesc-lătescu-ungurescu-nemțescu quare de mai mulți autori, în cursul a trideci, și mai multor ani s'au lucrat. Seu Lexicon valachico-latino-hungarico-germanicum quod a pluribus auctoribus decursu triginta et amplius annorum elaboratum est.* Budae, Typis et Sumtibus Typografiae Regiae Universitatis Hungaricae, 1825.

² Vezi Pompiliu Teodor, „Secolul luminilor în țările române”, în *Istoria României*, București, Editura Enciclopedică, 1999, p. 282-349.

³ Vezi D. Popovici, *La littérature roumaine à l'époque des Lumières*, Sibiu, Centrul de studii și cercetări privitoare la Transilvania, 1945, p. 59; Paul Cornea, *Originea romantismului românesc*, București, 1972, p. 485-486; Alexandru Zub, „Iluminism târziu în spațiul danubiano-carpatic (Note istoriografice)”, în „Vatra”, 2006, nr. 11-12, p. 37-39.

⁴ Vezi Maria Aldea, „Dicționarul – instrument de recunoaștere culturală. Studiu de caz: *Lexiconul de la Buda (1825)*”, în volumul *Limba română. Stadiul actual al cercetării (Actele celui de al 6-lea Colocviu al Catedrei de Limba Română – 29-30 noiembrie 2006)*, coordonator Gabriela Pană Dindelegan, București, Editura Universității din București, 2007, p. 651-654.

În continuare, vom prezenta cele două axe, internă și externă, bazându-ne pe descrierea pe care intrările reținute o furnizează.

1. Axa internă

1.1. Zone și orașe ardelenesti

Intrarea principală este ortografiată cu litere latine, separată de restul informației prin virgulă sau punct. Urmează mărcile de flexiune, marcate sau nu. Este vorba despre gen (masculin, simbolizat prin *m.*, și feminin, *f.*) și număr, redade prin caractere cursive. În ceea ce privește genul, notăm că toponimul *Bistrița* este reținut atât ca formă masculină, cât și feminină (*Bistritiu*, *Bistritiã*). Referitor la număr, remarcăm că acesta este notat doar în cazul toponimului *Belgrad*, redactorii indicând astfel că, prin forma de plural *-uri*, singularul masculin devine un plural feminin (*Belgradu*, *m. pl. uri. f.*). Mărcile de flexiune sunt separate prin punct de grafia chirilică a intrării, pe care noi am redat-o (vezi Anexa₁ și Anexa₂) prin paranteze drepte în variantă transliterată. Urmează apoi informația referitoare la clasa gramaticală, separată de informația anterioară prin virgulă sau punct, iar de cea ulterioară prin punct sau două puncte, redată, de asemenea, prin caractere cursive. Exceptând câteva toponime care nu sunt marcate prin clasa de cuvinte *subst.* (*Hinedorã*, *Oradia mare*, *Orăștie*, *Sibiu*), toate celelalte au această marcă, iar pentru *Belgradu* avem o informație suplimentară: „nume propriu”. După clasa gramaticală, redactorii inserează o informație, am putea spune, explicativă ce indică tipul toponimului înregistrat (oraș, cetate, ținut) ca, de exemplu, „un orașu în Ardélu”, „unu orașu în ardélu”, „unu orasu, în ardéliu” „unu Țenutu în Ardélu”, „o cetate în Ardélu”, „o Cetate Săsescã în Ardélu”, „unu orașu Săsescu în Ardélu”. Subliniem aici o inconsecvență în notarea atât a substantivelor comune, cât și a celor proprii: când sunt notate cu majuscule, când cu minuscule. Pe lângă această informație explicativă, mai avem în cazul a trei toponime un plus informativ, de tip enciclopedic, anume: „*Belgradu* [...] nume propriu a unoru orașe: 1) în Ardélu [...]. 2) în Servia”, „*Blașu* [...] unu orasu în Ardélu, unde è Residentia Episcopului unitu”, „*Crișu* [...] 1) o apă [...].2) așie se nomesc Comitatu Zarandului în Ardélu” . Urmează apoi echivalentele intrării în latină (marcat în cele mai multe lexeme cursiv), maghiară și germană, noi reținând aici doar termenul latin. Însă, subliniem absența echivalentului latin în cazul toponimului *Baia de crișu*, respectiv a celui maghiar și german pentru *Zlagna*. Remarcăm, de asemenea, prezența unor mărci de uz de tip adverbial ce trimit la forma în care toponimul respectiv a circulat: „astădi”, „aquum”, „demultu”, „dedemultu”, „de demultu”, „órequandu”.

1.2. Hidronime transilvănene

Separată de restul descrierii prin virgulă sau punct, intrarea principală este ortografiată cu litere latine. Urmează apoi mărcile de flexiune marcate sau nu. Este vorba despre gen (masculin, simbolizat prin *m.*, și feminin, *f.*) și număr, redade prin caractere cursive. În ceea ce privește numărul, redactorii îl notează doar în cazul hidronimului *Crișu*, subliniind astfel că, prin forma de plural *-ri*, singularul masculin migrează spre un plural feminin (*Crișu*, *m. pl. -ri, f.*). Mărcile de flexiune sunt separate prin punct de grafia chirilică a intrării transliterată de noi între paranteze drepte. Toate hidronimele înregistrate de noi aici sunt marcate prin clasa de cuvinte *subst.*, urmată de o informație explicativă: „o apă”, „o apă curgătóre”, „o apă curétóre în Ardélu”, „o apă curghétóre în Ardél”, „doo ape cu aquesta nume în Ardélu”. Descrierea este întregită

prin prezența echivalentelor intrării în latină, maghiară și germană, noi reținându-l doar pe cel latin.

Remarcă: Hidronimul *Târnavă* are trei intrări principale: *Târnavă*, *Têrnavă*, *Tîrnavă*, însă termenul de referință la care se indică descrierea completă și se face trimiterea este primul („*Târnavă* [...] *subst.* dóo ape cu aquesta nume în Ardélu: *Cicellus* [...]”, „*Têrnavă* [...] *V.* Târnavă”, „*Tîrnavă* [...] *V.* Târnavă”).

2. Axa externă

2.1. Regiuni românești altele decât cele transilvănene

Intrarea principală este ortografiată cu litere latine, separată de rest prin virgulă sau punct. Urmează mărcile de flexiune – genul – marcate prin caractere cursive pentru toponimul *Dacia* sau nemarcate pentru toponimele *Maramurușu*, *Moldova*.

Grafia chirilică redată de noi în formă transliterată și între paranteze drepte este despărțită de informația precedentă prin punct, iar de cea care urmează prin punct sau prin virgulă. Notăm apoi marcarea clasei gramaticale – *subst.* –, redată prin caractere cursive pentru *Dacia* și *Moldova*, respectiv absența mărcii pentru *Maramurușu*. Redactorii înregistrează în continuare echivalentele intrării în latină, maghiară și germană, noi reținându-l doar pe cel latin.

2.2. Țări și orașe străine

2.2.1. Țări străine

Marcată prin grafie latină, intrarea principală este separată de restul descrierii prin virgulă sau punct. Mărcile de flexiune (aici, genul – *m.*, *f.*), redată prin caractere cursive, cu o singură excepție (*Critu*), sunt marcate. Urmează apoi redarea intrării în grafie chirilică, pe care am transliterat-o și am marcat-o între paranteze drepte. Exceptând câteva toponime (*Critu*, *Hollandia*, *Persida*), toate celelalte reținute furnizează clasa gramaticală – *subst.* –, marcată cursiv. De asemenea, în cazul toponimului *Anglia*, notăm o informație suplimentară de natură gramaticală: „nume propriu”. Marca referitoare la clasa gramaticală este completată printr-o informație de tip explicativ, în cazul următoarelor intrări: „*Anglia* [...] nume propriu a unei Țêră, séu Țenutu”, „*Armenia* [...] Țêra Armenescă, de unde au venitu Armenii”, „*Boemia* [...] o Țêră în Impêrătia Austriei”, „*Critu* [...] o insola” „*Morva* [...] o Țêră”. Precedate de două puncte urmează echivalentele intrării în latină, maghiară și germană. Reținem, de asemenea, prezența unor mărci de întrebuintare de tip adverbial în cazul toponimului *Critu*, ce indică forma în care acesta a circulat: „dedemult”, „acum”.

2.2.2. Orașe străine

Ortografiată cu litere latine, intrarea principală este despărțită de restul descrierii prin virgulă sau punct. Cu o singură excepție (toponimul *Paris*), mărcile de flexiune (genul – *m.*, *f.*), indicate cursiv, sunt notate la toate intrările ce ilustrează această categorie. Am redat apoi prin paranteze drepte transliterarea intrării, urmată de clasa gramaticală – *subst.* – (absentă în cazul toponimelor *Bănatu*, *Paris*). Câteva intrări conțin informații de natură explicativă: „*Baia mare* [...] unu orașu în Țêra nngurêscă”, „*Bănatu* [...] o parte a Țêrei ungurêscă”, „*Buda* [...] o cetate în Ungaria, quare au fostu ôrequându, Residentia Craiiloru Ungariei ” „*Paris* [...] Mitropolia Galiei”, „*Peștă/Peștu* [...] un orăș în Țêra Ungurêscă”, „*Petroburgu* [...] Mitropolia Impêrătii rusești”, „*Petrovaradinu* [...] în Șlavonia”, „*Seghedinu* [...] o Cetate liberă Crâiêscă în Ungaria”, „*Teșișoră* [...] o cetate în Bănatu”. Echivalentele în latină, maghiară și germană întregesc descrierea. Notăm și două intrări de tip trimitere în cazul toponimelor

„*Timisóra* [...] *V. Temişóra*” și „*Ţerigradu* [...] *V. Constantinopolu*”, precum și o intrare ce conține mărci de întrebuintare de tip adverbial: „*Temişóră* [...] de demultu *Zurobara*: aquum *Temisvarinum*”.

2.3. Hidronime străine și hidronime românești altele decât cele transilvănene

Intrarea principală, separată de restul descrierii prin virgulă sau punct, este redată prin grafie latină. Mărcile de flexiune (genul: *m.*, *f.*), indicate cursiv, apar la toate intrările reținute. Separată prin punct de grafia chirilică a intrării, transliterată de noi între paranteze drepte, marca ce indică clasa gramaticală (*subst.*) este evidențiată prin caractere cursive. Fiecare din aceste intrări are o notă explicativă: „*Dunăre* [...] dela Belgradu sêrbescu in giosu”, „*Istru* [...] dunărê dela Bêlgradul sêrbescu in josu”, „*Oltu* [...] o apă curghêtóre”, „*Prtutu* [...] o apă curghêtóre, unu riuu in Moldova”, „*Sirétu* [...] o apă curgâtóre in Țera Romanescă și Moldova”, „*Tigrulu* [...] unu riu in Asia”, „*Tisă* [...] unu riu in țera Ungurescă”. Redactorii inserează apoi echivalentele intrării în latină, maghiară și germană. Excepție face hidronimul *Tigru*, care este notat doar prin echivalentul latin și german.

Notă: În selecția noastră am reținut și intrări principale care nu sunt nume proprii (vezi Anexa₂), ci substantive comune sau adjective, întrucât acestea conțin în descrierea lor una sau mai multe contextualizări care ajută, datorită efortului redactorilor *Lexiconului budan*, la plasarea Transilvaniei într-o geografie nu doar a continentului, ci a lumii. Este vorba de contextualizări ca: „*Arap* [...] 1) din Aravia: *Arabs* [...]. 2) din Etiopia [...] *Aethyops*”, „*Grecescu* [...] țera grecescă: *Graecia*”, „*Horvâtescu* [...] țera horvâtescă: *Croatia*”, „*Jidovescu* [...] Țera jidovescă: *Judaea*”, „*Lesescu* [...] Țera Lesescă: *Polonia*”, „*Muscâcescu* [...] Țera muscâcescă: *Moscovia*”, „*Nemțescu* [...] Țera nemțescă: *Germania, Alemannia*”, „*Polâcescu* [...] Țera polâcescă: *Polonia*”, „*Românescu* [...] Țera Românescă: *Valachia, Olachia*”, „*Rusu* [...] din Țera Ungurescă: *Ruthenus*”, „*Rusescu* [...] Impărăția Rusescă: *Imperium rassicum, vel Russico-Moscoviticum*”, „*Sêrbescu* [...] Țera sêrbescă: *servia*”, „*Șvabu* [...] Țere svâbescă: *Svevia*”, „*Tâlienescu* [...] Țera tâlienescă: *Italia*”, „*Tătărescu* [...] Țera tătărăscă: *Tartaria*”, „*Ungurescu* [...] Țera Ungurescă: *Hungaria*”.

3. În loc de concluzii

Așa cum am afirmat în partea introductivă a lucrării, scopul nostru a fost să reconstituim imaginea Transilvaniei pe baza toponimiei notate în *Lexiconul de la Buda* (1825). Nu am căutat să facem o analiză etimologică a toponimelor reținute, ci doar să le plasăm geografic, să identificăm mărcile care le particularizează și care ne ajută în susținerea demonstrației noastre. De altfel, singurul toponim care are indicată etimologia este *Ardeal* (*Ardélu, m.* [Ardeal]. *subst. Transylvania: [...]*). Etym. a Civitate *Ardisu* seu *Argisu*, vel forte a Lat. *Ardelio* i.e. homo inquietus, quia Daci semper inquieti, et infidi fuerunt, teste Tacito).

Așadar, prin cele două axe identificate, credem că am reușit să scoatem în evidență modul în care se articulează geografia spațiului transilvănean atât în interiorul său, cât și prin raportare la exterior. Însă, întrebarea care rămâne acum și pe care ne-o adresăm este: „De ce au fost reținute doar aceste intrări și omise altele?”. Posibile răspunsuri, credem, ar fi două: (1) din rațiuni tipografice, ipoteză admisibilă; (2) din motive subiective, ce țin de redactorii *Lexiconului budan*. Referitor la această

presupoziție, este evident că nu putem avansa ideea că redactorii lexiconului ar fi putut avea o cunoaștere parțială a geografiei ardelene, europene etc., deoarece formația și contactul lor cu civilizația și cultura apuseană îi plasează printre erudiții spațiului transilvănean din secolul al XVIII-lea și al XIX-lea. Atunci explicația ar fi că toponimele reținute reprezintă, pentru geografia culturală a epocii în discuție, adevărate focare în jurul cărora se organizează viața politico-culturală a societății transilvănene și europene. Datorită statutului lor cultural (au contribuit la crearea de tipografii și biblioteci, de instituții de învățământ etc.), aceste localități au influențat mentalitatea oamenilor, imprimându-le o puternică unitate spirituală, concretizată prin acțiuni sociale și politice, ce au contribuit la marele efort de construcție a identității europene, respectiv naționale, moderne.

Anexa₁

- Abrudu, *m.* [Abrud], *subst.*: un orașu în Ardélu: *Auraria*: [...].
Aiudu, *m.* [Aiud]. *subst.*: unu orașu în ardélu: *Annia via*, *Singidavia*: astădi: Enneyedinum: [...].
Anglia, *f.* [Anglia]. *subst.*: nume propriu a unei Țeră, séu Țenutu: *Anglia*: [...].
Ardélu, *m.* [Ardeal]. *subst.* *Transylvania*: [...]. Etym. a Cívitate *Ardisu* seu *Argisu*, vel forte a Lat. *Ardelio* i.e. homo inquietus, quia Daci semper inquieti, et infidi fuerunt, teste Tacito.
Ariesu, *m.* [Arieaș] *subst.*: o apă curétore în Ardélu: *Auraria*, *Chrysius*: [...].
Armenia, *f.* [Armenia]. *subst.* Țera Armenescă, de unde au venitu Armenii: *Armenia*: [...].
Baia de crișu, [Baia de criș]. *subst.*: unu orasu în Ardélu: [...].
Baia mare, *f.* [Baia mare]. *subst.*: unu orașu în Țera ngurescă: *Rivuli Dominarum*: [...].
Bănatu, *m.* [Bănat]. o parte a Țerei ungurescă: *Banatus*: [...].
Bârsa, *f.* [Bârsa]. unu Țenutu în Ardélu: *Tractus Barcensis*: [...].
Belgradu, *m. pl. uri. f.* [Bălgrad]. *subst.*: nume propriu a unoru orașe: 1) în Ardélu: a) demultu: *Julia*, *Alba-Julia*: [...]. b) aquum: *Alba-Carolina*: [...]. 2) în Servia: *Alba-Graeca*, *Taurunum*, *Belgradum*: [...].
Bistritiu, *m.* [Bistrițu], *subst.*: séu Bistritiă: *f.* [Bistriță]. unu orașu în Ardélu: *Bistricium*, *Bistricia*: [...].
Blașu, *m.* [Blașu], *subst.*: unu orasu în Ardélu, unde è Residentia Episcopului unitu: *Blasia*, *villa S. Blasii*: [...].
Boemia, *f.* [Boemia], *subst.*: o Țeră în Impêrăția Austriei: *Bohemia*: [...].
Brașov, *m.* [Brașov], *subst.*: o cetate în Ardélu: *corona*, *Stephanopolis*, *olim Tiasum*: [...].
Buda, *f.* [Buda]. *subst.*: o cetate în Ungaria, quare au fostu ôrequându, Residentia Craiiloru Ungariei: *Buda*: [...].
Bulgaria, *f.* [Bulgaria]. *subst.* *Bulgaria*: [...].
Clușu, *m.* [Cluș], *subst.*: o cetate în Ardélu dedemultu: *Patruissa*, *Clusium*: aquum: *Claudiopolis*: [...].
Constantinopolu, *m.* [Constantinopol], *subst.* *constantinopolis*: [...].
Crișu, *m. pl. ri. f.* [Criș], 1) o apă: *crisius*: [...]. 2) așîe se nomescu Comitatu Zarandului în Ardélu: *Comitatus Zarandiensis*.
Critu, [Crit], o insola a) dedemult: *Creta*, *crete*: acum *Candia*.
Dacia, *f.* [Dacia], *subst.* *Dacia*: [...].
Deva, *f.* [Deva], *subst.*: unu orașu în Ardélu: *Dacopolis*, *Dacidava*, *Deva*: [...].
Dobrișinu, *m.* [Dobrișin], *subst.* *Debrecinum*: [...].
Dunăre, *f.* [Dunăre], *subst.* *Danubius* – dela Belgradu sêrbescu în giosu: *Ister*: [...].

- Egiptu, *m.* [Egiptet], *subst. Aegyptus*: [...].
 Franția, *f.* [Francie], *subst. Gallia*: [...].
 Ghermania; *f.* [Germania], *subst. germania*: [...].
 Hinedóră. [Hinedoară], unu orasu, în ardéliu: *Hunyadinum*: [...].
 Hollandia. *f.* [Holandia], *Hollandia*: [...].
 Istru, *m.* [Istru], *subst. i.e.* dunără delă Bêlgradul sêrbescu în josu: *Ister*: [...].
 Lipsca. *f.* [Lipsca]. *subst. Lipsia*: Leipzig.
 Maramurșu. [Maramurăș]. *Marmaria*: [...].
 Moldova. [Moldova]. *subst. Moldavia*: [...].
 Morva. *f.* [Morva]. *subst. o* Țêră: *Moravia*: [...].
 Moscovia, *f.* [Moscovia]. *subst. Moscovia*: [...].
 Murășu. *m.* [Murăș]. *subst. o* apă curghêtore în Ardél: *Marusius, Marisius*: [...].
 Odorhéiu. *m.* [Odorheaiu]. *subst. de* demultu: *Utidava, Utidana*: aquumu: *Udvarhelyinum*: [...].
 Oltu. *m.* [Olt]. *subst. o* apă curghêtore: *Olluta*: [...].
 Oradia mare. [Oradia mare], dedemult: *Ulpianum*, aquum: *Magno – Varadinum*: [...].
 Orăștie, [Orăștie], un orășu în Ardél: *Saxopolis*: [...].
 Oșorhéiu, *m.* [Oșorheaiu], *subst. un* orășu în Ardél: dedemultu *Praetoria Augusta*, aquum: *Maros- Vosarhelyinum*: [...].
 Paris, [Paris], Mitropolia Galiei: *Parisii – orum, vel Lutetia Parisiorum*: [...]. – din Paris: *adj. parisinus, parisiensis*: [...].
 Persida, *f.* [Persida]. *Persia, Persis*: [...]. – omu din Persida: *Persa*: [...].
 Peștă. [Peșta]. PESTA. Peștu. [Peștu]. *subst. un* orăș în Țêra Ungurêscă: *Pestum, Pestinum*: [...].
 Petroburgu, *m.* [Petroburg]. *subst. Mitropolia Impêrății rusești: Petropolis*: [...].
 Petrovaradinu. *m.* [Petrovaradin]. *subst. în* Șlavia: *Petrovaradinum*: [...].
 Prutu, *m.* [Prut]. *subst. o* apă curghêtore, unu riuu în Moldova: *Pruthum, Hierasus*,
Parota, Pyretus, Gerasus: [...].
 Réghinu. *m.* [Reaghin]. *subst. unu* orașu în Ardél: *Rhuconium*: [...].
 Roma, *f.* [Roma]. *subst. Roma*: [...]. – din (dela) Roma: *Romanus*: [...].
 Rusia, *f.* [Rusia]. *subst. Russia*: [...].
 Șebeșu. *m.* [Sebeș]. *subst. o* Cetate Săsêscă în Ardél: *Sebesium*: [...].
 Seghedinu, *m.* [Seghedin]. *subst. Segedinum*: [...]. o Cetate liberă Crăiêscă în Ungaria.
 Sibiiu. [Sibiiu]. *Cibinium*: [...]. – Sibianu, *f. nă, Cibiniensis*: [...].
 Șighișoră. *f.* [Șighișoară]. *Subst. unu* orașu Săsescu în Ardél: *Sandava, Schaesburgum, Segesvarinum*: [...].
 Sirétu. *m.* [Sireat]. *subst. o* apă curgătore în Țêra Romanêscă și Moldova: *Sirethum*: [...].
 Someșu, *m.* [Someș]. *subst. o* apă curgătore: *Samusius, vel Samosius*: [...].
 Târnavă. *f.* [Târnavă]. *subst. dăo* ape cu aquesta nume în Ardél: *Cicellus*: [...].
 Temișoră. *f.* [Temișoară]. *subst. o* cetate în Bânatu, de demultu *Zurobara*: aquum *Temisvarinum*: [...].
 Țerigradu. *m.* [Țerigrad]. *subst. V.* Constantinopolu.
 Târnavă. *f.* [Târnavă]. *subst. V.* Târnavă.
 Tigrlu. *m.* [Tigrul]. *subst. unu* riu în Asia: *Tigris*: [...].
 Timișóra. [Timisoara]. *V.* Temișóra.
 Tîrnavă. [Târnavă]. *V.* Târnavă.
 Tisă, *f.* [Tisă]. *subst. unu* riu în țêra Ungurêscă: *Tibiscus*: [...].
 Tiusu. [Tius]. *subst. unu* Orașu în Ardél: *Spinopolis*: [...].
 Turda, *f.* [Turda]. *subst. unu* Orașu în Ardél, ôrequando *Salinae*: aquumu: *Thorda*: [...].

Veneția, *f.* [Veneția]. *subst. Venetiae*: [...].

Zlagna, [Zlagna]. *subst.* unu orașu în Ardéliu: *Zalathna*.

Anexa₂

Arap, *m. pl.* pi. [arap]. 1) din Aravia: *Arabs*: [...]. 2) din Etiopia, adeq: harap: *Aethyops*: [...].

Grecescu, *f.* cescă, *pl. sci.* [grecesc, -cească], *adj. graecus graecanicus, grajus*: [...]; -țera grecescă: *Graecia*: [...].

Horvățescu, *m.* țescă, *f. pl. sci.* esce, [horvățesc, -ească], croaticescu: *adj. croaticus*: *p.e.* țera horvățescă: *Croatia*: [...].

Jidovescu, *f.* vescă, *pl. m. i, f. e.* [jidovesc, -vească]. *adj. judaicus*: [...]. Țera jidovescă: *Judaea*: [...].

Lesescu, *f. că, pl. sci.* [leșesc, -șească], *adj. polonicus*: [...]. *p.e.* Țera Lesescă: *Polonia*: [...].

Muscățescu, *f.* cescă, *pl. sci.* [muscăcesc, -cească]. *adj. moscoviticus*: [...]. *p.e.* Țera muscăcescă: *Moscovia*: [...].

Nemțescu, *f.* țescă, *pl. esci.* [nemțesc, -țească]. *adj. germanicus, theodiscus, theutonicus*: [...]. – Țera nemțescă: *Germania, Alemannia*: [...].

Polățescu, *f.* cescă, *pl. sci, f. sce.* [poleacesc, -cească]. *adj. polonicus*: [...]. – *p.e.* Țera polățescă: *Polonia*: [...].

Romățescu, *f.* -nescă, *pl. sci.* [Romățesc, -nească]. *adj. valachicus, dacoromanus*: [...]. – Țera Romățescă: *Valachia, Olachia*: [...].

Rusu, *m. pl. și.* [rus]. *subst.* a) de suptu împărăție Muscăcescă: *Russus*: [...]. b) din Țera Ungurăcă: *Ruthenus*: [...].

Rusescu, *f.* -sescă, *pl. sci.* [rusesc, -sească]. *adj. russicus*: [...]. *p.e.* Impărăția Rusăcă: *Imperium russicum, vel Russico-Moscoviticum*: [...].

Sêrbescu, *f.* -bescă, *pl. sci, f. sce.* [sêrbesc, -eacă]. *adj. servianus, rascianus*: *p.e.* Țera sêrbescă: *servia*: [...].

Șvabu, *m. pl. bi.* [șvab]. *subst. Svevus*: [...].- Șvâbescu, -bescă: *adj. svevicus*: [doar term nemțesc]. – Țera svâbescă: *Svevia*: [...].

Tălienescu, *f.* -nescă, *pl. ii.* [tălienesc, -nească]. *adj. italicus*: [...]. Țera tălienescă: *Italia*: [...].

Tătărăscu, *f.* -răscă, *pl. sci.* [tătărăsc, -rească]. *adj. tartaricus*: [...]. – Țera tătărăscă: *Tartaria*: [...].

Ungurescu, *f.* -răscă, *pl. sci.* [unguresc, -rească]. *Adj. hungaricus*: [...]. – Țera Ungurăcă: *Hungaria*: [...].

L'image de la Transylvanie basée sur les toponymes repérés dans *Lexiconul de la Buda (1825)*

En se basant sur l'inventaire et l'analyse des toponymes enregistrés dans *Lexiconul de la Buda*, (1825), notre ouvrage essaie de configurer l'image de la Transylvanie, un espace pluriethnique par excellence, au début du XIXe siècle.

Universitatea Provence (Aix-Marseille I)
Franța

